PWPM

PROBLEMY WSPÓŁCZESNEGO PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO, EUROPEJSKIEGO I PORÓWNAWCZEGO

REVIEW OF INTERNATIONAL, EUROPEAN AND COMPARATIVE LAW

Rocznik wydawany przez Instytut Studiów Europejskich
Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Yearbook published by the Jagiellonian University in Kraków
Institute of European Studies

Kraków, styczeń/January 2026, vol. XXIII

KOMITET REDAKCYJNY/EDITORIAL BOARD:
dr Wojciech BUREK (w.burek@uj.edu.pl), Kraków – redaktor naczelny/Editor-in-chief
Członkowie komitetu/members of the editorial board:
dr Piotr CYBULA (piotr.cybula@awf.krakow.pl), Kraków
dr Sava JANKOVIC (sava.jankovic@yahoo.com), Durham
dr Ewa KAMARAD (ewa.kamarad@uj.edu.pl), Kraków
prof. Katarzyna MIKSZA (kbogdzevic@mruni.eu), Wilno
prof. Katarzyna SĘKOWSKA-KOZŁOWSKA (k.sekowska-kozlowska@inp.pan.pl), Poznań
prof. Przemysław TACIK (przemyslaw.tacik@uj.edu.pl), Kraków

* * *

RADA PROGRAMOWA/SCIENTIFIC ADVISORY BOARD:
prof. Paweł CZUBIK, Kraków
prof. Sławomir DUDZIK, Kraków
prof. Petra FOUBERT, Hasselt
prof. Bogusława GNELA, Kraków
prof. Agnieszka GRZELAK, Warszawa
prof. Ireneusz C. KAMIŃSKI, Warszawa/Kraków
prof. Elżbieta KARSKA, Warszawa
prof. Karol KARSKI, Warszawa
prof. Aneta KAŹMIERCZYK, Kraków
prof. Michał KOWALSKI, Kraków
prof. Adam ŁAZOWSKI, London
prof. Barbara MIKOŁAJCZYK, Katowice
prof. Leszek MITRUS, Kraków
prof. Piotr MOSTOWIK, Kraków
prof. Katarzyna MYSZONA-KOSTRZEWA, Warszawa
prof. Dagmar RICHTER, Saarbrücken/Heidelberg
prof. Werner SCHOLTZ, Southampton – przewodniczący/chairman
prof. Maciej SZPUNAR, Katowice/Luksemburg

KONTAKT/CONTACT:
Instytut Studiów Europejskich UJ
ul. Reymonta 4, 30-059 Kraków
pwpm@uj.edu.pl
www.europeistyka.uj.edu.pl/wydawnictwa/pwpm

LICENCJA/LICENCE:
Creative Commons – Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 4.0 /
Creative Commons Attribution License-ShareAlike 4.0 (CC-BY-SA)

ZGŁASZANIE TEKSTÓW/ARTICLE SUMBISSION:
Regulamin wydawniczy oraz zasady składania tekstów dostępne na stronie internetowej/
Instructions for authors on how to submit an article are available on our website

INDEKSY I BAZY/INDEXES AND DATABASES:
Lista MNiSW/Lists of journals of the Ministry of Science and Higher Education in Poland (2024): 40 pkt
ICI Journals Master List: ICV (2024): 61.76
Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego/Jagiellonian University Repository
The Central European Journal of Social Sciences and Humanities – CEJSH

* * *

PROJEKT OKŁADKI/COVER DESIGN:
dr Paweł Filipek

KOREKTA JĘZYK POLSKI / POLISH TEXT PROOF-READING:
Anna Kunz

SKŁAD I ŁAMANIE/TYPESETTING AND PAGE LAYOUT:
Oleg Aleksejczuk

COPYRIGHT:
Instytut Studiów Europejskich UJ

ISSN: 1730-4504

Ns-Rej. Pr: 170/09

SUGEROWANY SPOSÓB CYTOWANIA/SUGGESTED CITATION:
PWPM 2025, vol. XXIII

PWPM 2025, Vol. XXIII
PROBLEMY WSPÓŁCZESNEGO PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO, EUROPEJSKIEGO I PORÓWNAWCZEGO
REVIEW OF INTERNATIONAL, EUROPEAN AND COMPARATIVE LAW
ISSN 1730-4504

Spis treści / Table of contents

Wojciech Burek
Od redakcji / Forward 7

ARTYKUŁY / ARTICLES

Rett R. Ludwikowski
Putinizacja amerykańskiego systemu rządów w drugiej kadencji prezydenckiej Donalda Trumpa 13

Jarosław Kowalski
Implications of ECtHR and CJEU Judge Appointment Procedures for Judicial Status and Independence 31

Jan Woźniak
Ocena działań zbrojnych Izraela w Strefie Gazy w latach 2023–2025 z perspektywy zwyczajowych kryteriów ograniczających użycie siły w samoobronie 49

Kaja Stelmaszewska
Externally Imposed Constitution and Its Internal Implications in Post-Dayton Bosnia and Herzegovina: The Problem of Discrimination in Education 85

Piotr Kamil Cichowski
Zagadnienia ogólne wyboru prawa dla zobowiązań kontraktowych i deliktowych w szwajcarskim prawie kolizyjnym na tle rozporządzeń Rzym I i Rzym II 107

Wojciech Burek, Rita Hornok, Natasza Styczyńska
Rule of Law Crisis and Democratic Backsliding during the Pandemic – Lasting effects in Hungary and Poland 139

Izabela Kraśnicka
Propter Memoriam: Profesor Rett R. Ludwikowski 177

Lista recenzentów 2025
List of reviewers 2025 181

PWPM 2025, Vol. XXIII
PROBLEMY WSPÓŁCZESNEGO PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO, EUROPEJSKIEGO I PORÓWNAWCZEGO
REVIEW OF INTERNATIONAL, EUROPEAN AND COMPARATIVE LAW
ISSN 1730-4504

OD REDAKCJI / FORWARD

DOI: 10.26106/d8fe-g724

Od redakcji

Oddajemy w Państwa ręce kolejny numer naszego Rocznika.

W pierwszej kolejności, niestety z powodu bardzo przykrej wiadomości, która dotarła do nas tuż po przyjęciu do druku tekstu otwierającego, chcielibyśmy zwrócić uwagę na artykuł otwierający oraz wspomnienie zamykające niniejszy numer. Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci Profesora Retta R. Ludwikowskiego – konstytucjonalisty, cenionego badacza amerykańskiego systemu prawnego oraz wieloletniego współpracownika naszego czasopisma. Do ostatnich dni pozostawał aktywny naukowo; tuż przed odejściem wprowadził ostateczne poprawki do artykułu otwierającego ten numer, zatytułowanego „Putinizacja amerykańskiego systemu rządów w drugiej kadencji prezydenckiej Donalda Trumpa", i zaakceptował go do publikacji.

Na łamach naszego pisma Profesor publikował wcześniej teksty, które wyznaczały ważne punkty odniesienia w debacie o amerykańskim konstytucjonalizmie i polityce międzynarodowej, w tym „Transformacja amerykańsko-chińskich relacji politycznych i handlowych w okresie globalnej pandemii" (PWPM, vol. XVIII, 2020) oraz „Granice niezależności prezydenta na tle ewoluującej pozycji Stanów Zjednoczonych jako bastionu demokracji" (PWPM, vol. XXII, 2024). Jego analizy wyróżniały się przenikliwością, intelektualną odwagą oraz umiejętnym łączeniem perspektywy doktrynalnej z szerokim kontekstem ustrojowym i geopolitycznym.

Dla mnie osobiście odejście Profesora ma szczególny wymiar. Jestem absolwentem Szkoły Prawa Amerykańskiego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego – jednego z Jego najważniejszych projektów, budujących transatlantyckie mosty w edukacji prawniczej i otwierających polskim studentom dostęp do innego systemu prawnego oraz odmiennego sposobu myślenia o prawie. Jeszcze jako młody badacz miałem również możliwość odwiedzić Waszyngton i spędzić miesiąc na *Catholic University of America*. Wszystko dzięki Jego zaproszeniu, życzliwości i otwartości. Wspominam ten czas jako okres intensywnego rozwoju naukowego, a zarazem osobistego wsparcia, którego mi udzielił. Profesor wprowadził mnie w życie akademickie Wydziału, zachęcał do odwagi badawczej i okazywał autentyczną sympatię.

Publikując Jego ostatni tekst, a także wspomnienie o Nim autorstwa prof. Izabeli Kraśnickiej, oddajemy hołd Uczonemu, który konsekwentnie budował przestrzeń dialogu między systemami prawnymi i pokoleniami badaczy.

W pozostałej części numeru tradycyjnie podejmowane są zagadnienia należące do różnych obszarów pozostających w kręgu zainteresowań naszego czasopisma. Kwestie związane z funkcjonowaniem sądownictwa międzynarodowego omawia Jarosław Kowalski (Implications of ECtHR and CJEU Judge Appointment Procedures for Judicial Status and Independence). Klasycznej problematyki prawa międzynarodowego publicznego dotyczy również artykuł Jana Woźniaka (Ocena działań zbrojnych Izraela w Strefie Gazy w latach 2023–2025 z perspektywy zwyczajowych kryteriów ograniczających użycie siły w samoobronie). Kaja Stelmaszewska analizuje problem dyskryminacji w edukacji w Bośni i Hercegowinie (Externally Imposed Constitution and Its Internal Implications in Post-Dayton Bosnia and Herzegovina: The Problem of Discrimination in Education). Prawo prywatne międzynarodowe reprezentuje artykuł Piotra Kamila Cichowskiego (Zagadnienia ogólne wyboru prawa dla zobowiązań kontraktowych i deliktowych w szwajcarskim prawie kolizyjnym na tle rozporządzeń Rzym I i Rzym II). Wreszcie kwestie instrumentalnego wykorzystania pandemii COVID-19 do dalszego niszczenia praworządności w Polsce i na Węgrzech są przedmiotem tekstu, którego współautorem – obok Rity Hornok i Nataszy Styczyńskiej – jest piszący te słowa (Rule of Law Crisis and Democratic Backsliding during the Pandemic: Lasting Effects in Hungary and Poland).

Tradycyjnie dziękuję wszystkim tym, którzy nam zaufali i zgłosili swoje artykuły do naszego czasopisma. Dziękuję również recenzentom, którzy niezmiennie wspierają naszą pracę swoim czasem i wiedzą oraz pozwalają na zachowanie odpowiedniego poziomu naukowego Rocznika.

Wojciech Burek

Forward

We are pleased to present another issue of our Yearbook.

Sadly, we begin this issue by drawing attention to the article that opens it and to the tribute that closes it, following the very distressing news that reached us shortly after the opening article had been accepted for publication. It was with deep sorrow that we learned of the death of Professor Rett R. Ludwikowski: a constitutional lawyer, a distinguished scholar of the American legal system and a long-standing contributor to our journal. He remained academically active until his final days; shortly before his death he made the final revisions to the article that opens this issue, "The Putinisation of the American System of Government in Donald Trump's Second Presidential Term", and approved it for publication.

Professor Ludwikowski had previously published in our journal texts that became important points of reference in debates on American constitutionalism and international politics, among them "The Transformation of American - Chinese Political and Trade Relations during the Global Pandemic" (PWPM, vol. XVIII, 2020) and "The Limits of Presidential Independence against the Background of the Evolving Position of the United States as a Bastion of Democracy" (PWPM, vol. XXII, 2024). His analyses stood out for their insight, their intellectual courage and the skill with which they combined a doctrinal perspective with a broad constitutional and geopolitical context.

For me personally, the Professor's passing carries a particular significance. I am a graduate of the School of American Law at the Faculty of Law and Administration of the Jagiellonian University – one of his most important projects, which built transatlantic bridges in legal education and gave Polish students access to a different legal system and a different way of thinking about law. As a young researcher I also had the opportunity to visit Washington and to spend a month at the Catholic University of America, all thanks to his invitation, kindness and openness. I look back on that time as a period of intense academic growth, as well as of the personal support he gave me. The Professor introduced me to the academic life of the Faculty, encouraged me to be bold in my research and showed me genuine warmth.

In publishing his final text, together with the tribute to him written by Professor Izabela Kraśnicka, we pay homage to a scholar who consistently built a space for dialogue between legal systems and between generations of researchers.

The remainder of the issue, as usual, covers topics from the various fields within the scope of our journal. Jarosław Kowalski examines issues concerning the

functioning of international courts (Implications of ECtHR and CJEU Judge Appointment Procedures for Judicial Status and Independence). Classic problems of public international law are also the subject of the article by Jan Woźniak (An Assessment of Israel's Military Operations in the Gaza Strip in 2023–2025 from the Perspective of the Customary Criteria Limiting the Use of Force in Self-Defence). Kaja Stelmaszewska examines the problem of discrimination in education in Bosnia and Herzegovina (Externally Imposed Constitution and Its Internal Implications in Post-Dayton Bosnia and Herzegovina: The Problem of Discrimination in Education). Piotr Kamil Cichowski contributes an article on private international law (General Issues of Choice of Law for Contractual and Non-Contractual Obligations in Swiss Conflict-of-Laws Rules against the Background of the Rome I and Rome II Regulations). Finally, the instrumental use of the COVID-19 pandemic to dismantle the rule of law still further in Poland and Hungary is the subject of a text co-authored by Rita Hornok, Natasza Styczyńska and the author of this note (Rule of Law Crisis and Democratic Backsliding during the Pandemic: Lasting Effects in Hungary and Poland).

As always, I would like to thank all those who placed their trust in us and submitted their articles to our journal. My thanks go equally to the reviewers, who unfailingly support our work with their time and their expertise, and who who help us maintain the academic standards of the Yearbook.

Wojciech Burek